

EDUCATING A SENSE OF RESPONSIBILITY FOR 6TH-GRADE STUDENTS AT CHU VAN AN LOWER SECONDARY SCHOOL IN THAI NGUYEN CITY

Phung Thi Thu Hien^{1*}, Dinh Thi Huyen², Chu Thi Thuy Hang²,

Doan Phuong Linh², Hua Nguyen Ngoc Mai²

¹TNU - University of Technology

²Chu Van An Secondary School

ARTICLE INFO		ABSTRACT
Received:	21/12/2021	A sense of responsibility is a quality that should be presented in everyone. Living responsibly is fulfilling obligations to society, school, family and oneself; it also means daring to take actions and take responsibility. Therefore, it is very important to train and educate students the sense of responsibility. The study is an investigation into the quality of educating the sense of responsibility for 6th-grade students through surveys, interviews, analyses, statistics of data from 8 homeroom teachers, 249 parents and 279 students of the 6th-grade students at Chu Van An Secondary School. By assessing the students' sense of responsibility, the causes of problems encountered in the process of training the quality of responsibility of the 6th-grade students were analyzed. Then, some solutions were proposed to improve the quality of educating the sense of responsibility for 6th-grade students at Chu Van An Secondary School in Thai Nguyen city.
Revised:	31/12/2021	
Published:	31/12/2021	
KEYWORDS		
Morality		
Responsibility		
Education		
Grade 6 students		
Chu Van An Secondary School		

GIÁO DỤC PHẨM CHẤT TRÁCH NHIỆM CHO HỌC SINH LỚP 6 TRƯỜNG THCS CHU VĂN AN – THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN

Phùng Thị Thu Hiền^{1*}, Đinh Thị Huyền², Chu Thị Thúy Hằng²,

Đoàn Phương Linh², Hứa Nguyễn Ngọc Mai²

¹Trường Đại học Kỹ thuật Công nghiệp – ĐH Thái Nguyên

²Trường Trung học Cơ sở Chu Văn An – Thành phố Thái Nguyên

THÔNG TIN BÀI BÁO	TÓM TẮT
Ngày nhận bài: 21/12/2021	Trách nhiệm là phẩm chất cần có ở mỗi con người. Sống có trách nhiệm là làm tròn nghĩa vụ và bổn phận với xã hội, trường lớp, gia đình và bản thân; dám làm dám chịu trước hành động của mình, vì vậy việc rèn luyện phẩm chất trách nhiệm cho học sinh là rất quan trọng. Bài báo nghiên cứu việc giáo dục phẩm chất trách nhiệm cho học sinh lớp 6 qua việc thực hiện điều tra bảng hỏi, phỏng vấn, phân tích, thống kê, tổng hợp số liệu đối với 8 giáo viên chủ nhiệm, 249 cha mẹ học sinh và 279 học sinh lớp 6 trường THCS Chu Văn An. Qua việc đánh giá ý thức trách nhiệm của học sinh, bài báo đã phân tích nguyên nhân các vấn đề gặp phải trong quá trình rèn luyện phẩm chất trách nhiệm của học sinh lớp 6, đưa ra các giải pháp nâng cao việc giáo dục phẩm chất trách nhiệm cho học sinh lớp 6 Trường THCS Chu Văn An thành phố Thái Nguyên.
Ngày hoàn thiện: 31/12/2021	
Ngày đăng: 31/12/2021	
TỪ KHÓA	
Đạo đức	
Trách nhiệm	
Giáo dục	
Học sinh lớp 6	
THCS Chu Văn An	

DOI: <https://doi.org/10.34238/tnu-jst.5365>

* Corresponding author. Email: phungthuhien@tnut.edu.vn

1. Giới thiệu

Trong đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, Bộ GD&ĐT đã xác định sự thay đổi quan trọng nhất là chuyển từ coi trọng truyền thụ nội dung tri thức sang phát triển phẩm chất và năng lực cho học sinh. Giáo dục toàn diện phải chú trọng trang bị kiến thức cùng với giáo dục các phẩm chất. Những phẩm chất nhà trường phải hướng tới là phẩm chất của công dân mới biết “sống yêu thương, sống tự chủ, sống có trách nhiệm”.

Đã có rất nhiều nghiên cứu về “Thực trạng quản lý giáo dục đạo đức cho học sinh ở các trường THCS” trên địa bàn các tỉnh, thành phố [1]-[4]. Qua khảo sát và phân tích dữ liệu, các tác giả đã xác định nguyên nhân nhằm xây dựng giải pháp nâng cao chất lượng hiệu quả giáo dục đạo đức [5]. Nghiên cứu của tác giả Lữ Thị Ngọc Hân cho thấy vai trò giáo dục đạo đức cho học sinh trong gia đình là hết sức cần thiết [6]. Trong năm phẩm chất đạo đức cần giáo dục bao gồm yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực và trách nhiệm, tác giả Vũ Thị Hiệp đã tập trung vào việc đánh giá quá trình giáo dục lòng nhân ái qua các hoạt động nhân đạo bằng nhiều hình thức [7]. Bên cạnh đó, tác giả Đinh Thanh Xuân đã trình bày các quan điểm về giáo dục của Aristot, một trong những nhà tư tưởng vĩ đại nhất trong lịch sử triết học Hi Lạp cổ đại [8].

Các nghiên cứu trên đều trình bày về vấn đề đạo đức nói chung, chưa có nghiên cứu sâu về vấn đề giáo dục phẩm chất đạo đức trách nhiệm cho học sinh THCS. Bài báo này trình bày về việc khảo sát thực trạng việc rèn luyện phẩm chất trên của học sinh lớp 6 trường THCS Chu Văn An, thành phố Thái Nguyên đồng thời phân tích dữ liệu để tìm nguyên nhân các vấn đề gặp phải trong quá trình thực hiện và xây dựng các giải pháp để khắc phục vấn đề, nâng cao hiệu quả giáo dục phẩm chất trách nhiệm đối với học sinh THCS nói chung và học sinh lớp 6 trường THCS Chu Văn An, thành phố Thái Nguyên nói riêng.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khách thể và phương pháp nghiên cứu

Để tìm hiểu thực trạng giáo dục phẩm chất trách nhiệm trong học sinh lớp 6 trường THCS Chu Văn An, nhóm nghiên cứu đã tiến hành khảo sát trên 8 giáo viên chủ nhiệm (11 câu hỏi/phiếu), 279 học sinh (10 câu hỏi/phiếu), và 249 cha mẹ học sinh (10 câu hỏi/phiếu) bằng các phương pháp: điều tra bằng bảng hỏi, phỏng vấn, thống kê, phân tích và tổng hợp số liệu.

2.2. Kết quả nghiên cứu

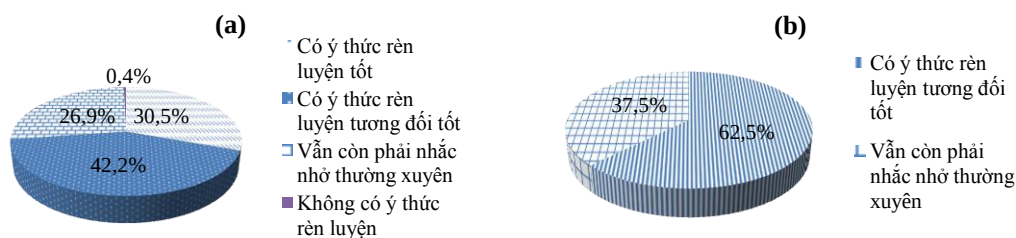
2.2.1. Ý thức rèn luyện của học sinh

Với mục đích thu thập ý kiến tự đánh giá của học sinh và ý kiến đánh giá của giáo viên chủ nhiệm và cha mẹ học sinh về ý thức rèn luyện của học sinh lớp 6, nhóm nghiên cứu đã đưa ra cùng một câu hỏi đánh giá về mức độ ý thức của học sinh trong việc rèn luyện phẩm chất trách nhiệm (Bảng 1).

Bảng 1. Mức độ ý thức rèn luyện phẩm chất trách nhiệm

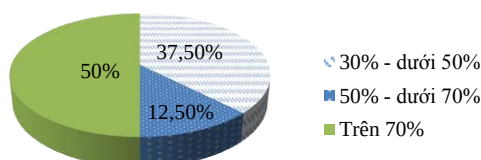
Khách thể	Học sinh tự đánh giá (%)	Giáo viên chủ nhiệm đánh giá (%)	Cha mẹ học sinh đánh giá (%)
Mức độ ý thức			
Có ý thức rèn luyện tốt	12,8	0	30,5
Có ý thức rèn luyện tương đối tốt	75,9	62,5	42,2
Vẫn còn phải nhắc nhở thường xuyên	11,3	37,5	26,9
Không có ý thức rèn luyện	0	0	0,4

Có thể thấy việc rèn luyện phẩm chất trách nhiệm ở học sinh lớp 6 đang ở mức độ tương đối tốt (Hình 1): 75,9% học sinh, 42,2% cha mẹ học sinh, 62,5% giáo viên chủ nhiệm đánh giá về ý thức rèn luyện của học sinh ở mức độ tương đối tốt.

Hình 1. (a) Đánh giá của phụ huynh về học sinh trong việc rèn luyện phẩm chất trách nhiệm
(b) Đánh giá của giáo viên chủ nhiệm đối với học sinh thuộc lớp mình chủ nhiệm trong việc rèn luyện phẩm chất trách nhiệm

Kết quả trên hoàn toàn phù hợp với thông tin nhóm nghiên cứu đã khảo sát về tỷ lệ học sinh lớp 6 được đánh giá là có trách nhiệm (Hình 2). 50% giáo viên cho rằng tại lớp mình chủ nhiệm có hơn 70% thành viên có ý thức trách nhiệm, 37,5% giáo viên cho rằng tỉ lệ này chỉ ở mức 30% - 50%.

Hình 2. Đánh giá của giáo viên chủ nhiệm về tỷ lệ học sinh trong lớp có ý thức trách nhiệm

2.2.2. Biểu hiện phẩm chất trách nhiệm của học sinh

Phẩm chất trách nhiệm được thể hiện rất cụ thể trong những mối quan hệ đa dạng như với bản thân, với gia đình, với trường lớp và với xã hội. Với học sinh lớp 6, nhóm nghiên cứu đã chia thành 4 phương diện chính đó là thực hiện các nhiệm vụ được giao, học tập, giúp đỡ gia đình và hoạt động xã hội (Bảng 2).

Bảng 2. Biểu hiện phẩm chất trách nhiệm của học sinh

Đối tượng điều tra	Học sinh tự đánh giá (%)	Giáo viên chủ nhiệm đánh giá (%)	Cha mẹ học sinh đánh giá (%)
Lĩnh vực			
Thực hiện các nhiệm vụ được giao	47,4	50	51,9
Giúp đỡ gia đình	9,9	-	5,2
Học tập	26,3	37,5	35,7
Hoạt động xã hội	16,4	12,5	7,2

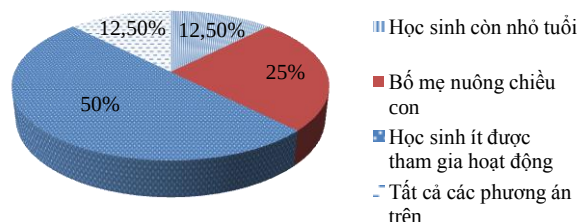
Kết quả Bảng 2 cho thấy: lĩnh vực thể hiện trách nhiệm rõ nhất của học sinh là thực hiện các nhiệm vụ được giao, với tỷ lệ đánh giá của học sinh là 47,4% học sinh, giáo viên chủ nhiệm là 50% và cha, mẹ học sinh là 51,9%. Lĩnh vực thể hiện trách nhiệm kém nhất là giúp đỡ gia đình, với tỷ lệ đánh giá của học sinh là 9,9%, cha, mẹ học sinh là 5,2%. Bên cạnh đó, lĩnh vực hoạt động xã hội cũng là lĩnh vực cần xem xét khi tỷ lệ đánh giá của học sinh là 16,4%, giáo viên chủ nhiệm là 12,5% và cha, mẹ học sinh là 7,2%.

Ngoài buổi học trên trường, phần lớn thời gian trong ngày của học sinh vẫn gắn với gia đình. Gia đình chính là môi trường đem đến nhiều cơ hội cho các bạn rèn luyện phẩm chất trách nhiệm. Nhưng có thể thấy, từ số liệu thu thập được, cả kết quả tự đánh giá của học sinh và kết quả đánh giá của cha mẹ học sinh đều cho rằng việc giúp đỡ gia đình là công việc mà các bạn học sinh gặp nhiều vấn đề nhất, vẫn còn khiến phụ huynh chưa hài lòng.

2.2.3. Nguyên nhân

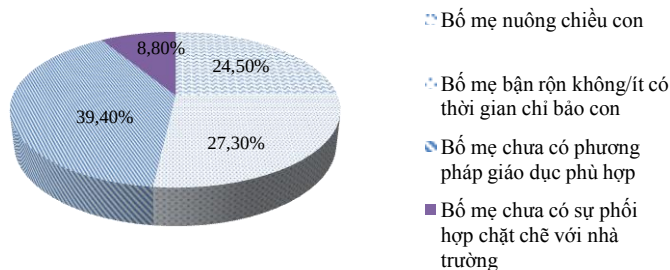
Qua khảo sát, tổng hợp, phân tích số liệu, nhóm nghiên cứu đã xác định các nguyên nhân học sinh khối 6 còn hạn chế trong hình thành phẩm chất trách nhiệm gồm:

Thứ nhất, học sinh ít được tham gia hoạt động. Có 50% các thầy, cô giáo chủ nhiệm cho rằng việc ít hoạt động ngoại khóa cho học sinh tham gia là một vấn đề cản trở sự rèn luyện phẩm chất trách nhiệm cho các bạn lớp 6 (Hình 3). Trường THCS Chu Văn An vốn là một môi trường năng động và thân thiện, học sinh trong nhà trường luôn có cơ hội được tham gia các hoạt động ngoại khóa thường niên. Tuy nhiên, do ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 nên 2 năm gần đây các hoạt động ngoại khóa của Nhà trường đều bị hủy để đảm bảo công tác phòng, chống dịch.

Hình 3. Ý kiến của Giáo viên chủ nhiệm về khó khăn gây trở ngại lớn nhất khi giáo dục phẩm chất trách nhiệm cho học sinh lớp 6

Thứ hai, cha, mẹ chưa có phương pháp giáo dục phù hợp, ít có thời gian chỉ bảo con, nuông chiều con. Về phía cha, mẹ học sinh, khoảng 1/3 câu trả lời cho rằng việc chưa có phương pháp giáo dục phù hợp chính là trở ngại lớn nhất trong việc giáo dục phẩm chất trách nhiệm nói riêng và giáo dục con nói chung (Hình 4). Học sinh lớp 6 đang bước vào lứa tuổi có sự thay đổi về cơ thể và tâm sinh lý, khi bước sang một môi trường học tập mới, tiếp xúc với nhiều điều mới lạ xung quanh, thì việc lựa chọn phương pháp giáo dục đúng đắn và phù hợp là rất quan trọng.

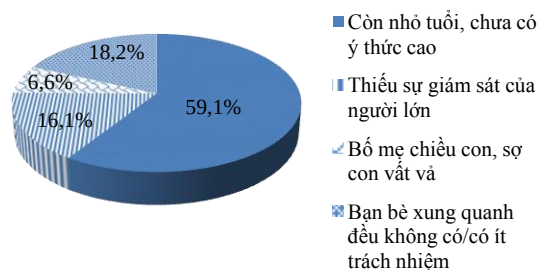

Hình 4. Ý kiến của Cha mẹ học sinh về khó khăn gây trở ngại lớn nhất khi giáo dục phẩm chất trách nhiệm cho học sinh lớp 6

Thực tế cho thấy, ngày nay, điều kiện cuộc sống ngày càng cải thiện, cha mẹ nào cũng mong muốn con cái không phải vất vả. Chính vì vậy, tâm lý chiều con, bao bọc con khiến bố mẹ giúp con hầu như mọi việc, khiến cho con không có tính tự lập, càng không có tính trách nhiệm. Việc phụ huynh nuông chiều con cái quá mức (24,5%), chính là nguyên nhân dẫn tới trở ngại trong việc giáo dục phẩm chất trách nhiệm ở học sinh khối 6.

Các bậc phụ huynh cũng nhận thấy việc bố mẹ bận rộn (27,3%), ít có thời gian chỉ bảo con cũng là một nguyên nhân khiến con chưa có trách nhiệm cao. Công việc bận rộn nên bố mẹ càng không có thời gian hướng dẫn, chỉ bảo, chỉnh sửa cho con nên tính tự giác, trách nhiệm ở con càng khó được phát triển.

Nguyên nhân thứ ba là học sinh còn nhỏ, ý thức chưa cao. Theo khảo sát đối với các em học sinh thì đây là vấn đề lớn nhất mà học sinh cho rằng bản thân đang gặp phải (Hình 5). Do đó, các em học sinh cần nhiều hơn sự quan tâm và đồng hành của thầy, cô giáo và các bậc cha mẹ trong quá trình rèn luyện.

Hình 5. Học sinh tự đánh giá về khó khăn lớn khi rèn luyện phẩm chất trách nhiệm

3. Một số biện pháp rèn luyện phẩm chất trách nhiệm cho học sinh lớp 6 trường THCS Chu Văn An

Để việc giáo dục cho các em học sinh được kết quả tốt, thì việc nâng cao ý thức trách nhiệm cho học sinh là rất quan trọng. Do vậy, chúng tôi đưa ra một số biện pháp rèn luyện phẩm chất trách nhiệm đối với học sinh lớp 6 trường Trung học cơ sở Chu Văn An như sau:

3.1. Về phía nhà trường

3.1.1. Quan tâm đến việc phân công GVCN lớp 6

Đối với học sinh lớp 6 còn nhiều bỡ ngỡ, môi trường mới lạ nghiêm khắc, quy củ, kiến thức nhiều và dồn dập, phương pháp học thay đổi là những khó khăn lớn học sinh cần phải vượt qua trong năm học đầu cấp. Giáo viên chủ nhiệm là người mẹ, người cha thứ hai của các em, là người trực tiếp dìu dắt, thấu hiểu các em qua một năm học đầy gian nan; nâng đỡ các em trưởng thành hơn, thích nghi tốt với môi trường học tập của cấp II. Vì vậy, giáo viên chủ nhiệm lớp 6 cần nhiệt tình, sát sao, có kinh nghiệm để thấu hiểu tâm lý học sinh, đồng thời cần có sự nhạy bén để kịp thời trao đổi với cha mẹ học sinh, đưa ra các giải pháp cần thiết.

3.1.2. Xây dựng quy định chấm điểm nề nếp, thi đua của các lớp

Để định hướng, giáo dục giúp học sinh vào đúng khuôn khổ nề nếp, nhà trường đã xây dựng quy định chấm điểm nề nếp, thi đua giữa các lớp. Đặc biệt nhà trường cũng rất chú trọng đến việc xây dựng nề nếp và ý thức trách nhiệm cho học sinh. Để thực hiện, triển khai các quy định trên cần tổ chức, lấy ý kiến của giáo viên chủ nhiệm các lớp - người trực tiếp nắm vững các vấn đề liên quan đến học sinh về phương pháp, quy trình thực hiện quy định giúp xây dựng thành công quy định chấm điểm nề nếp một cách thiết thực, hợp lý nhất. Từ đó giúp Liên đội thảo luận, và đưa vào quy chế hoạt động của Ban chỉ huy Liên đội.

Hiện nay, dịch Covid-19 đã ảnh hưởng sâu, rộng tới toàn thể đời sống xã hội và đặc biệt là ngành giáo dục. Do vậy, Nhà trường cũng cần phải điều chỉnh các quy định nề nếp linh hoạt, phù hợp với tình hình dịch Covid-19, nhất là các quy định về học trực tuyến.

3.1.3. Thực hiện tốt công tác tuyên truyền

Trước tiên, đối với các thầy, cô giáo, để thực hiện tốt công tác tuyên truyền, giáo viên cần truyền tải đến học sinh nội dung về phẩm chất trách nhiệm. Đi đôi với phổ biến là đôn đốc, nhắc nhở việc thực hiện, áp dụng phẩm chất trách nhiệm vào trong mọi hoạt động, học tập và rèn luyện tại lớp chủ nhiệm. Chú trọng việc kiểm tra thường xuyên của giáo viên bộ môn qua nhiều hình thức như kiểm tra miệng, kiểm tra 5 phút đầu giờ, kiểm tra bài tập và dụng cụ học tập,... giúp nâng cao ý thức trách nhiệm của học sinh trong từng tiết học.

Đối với học sinh, Nhà trường chỉ đạo Liên đội, các tổ chuyên môn, giáo viên chủ nhiệm giáo dục phẩm chất trách nhiệm bằng nhiều hình thức đa dạng như thông qua tiết chào cờ đầu tuần,

sinh hoạt lớp, qua các hoạt động tập thể hay hình thức trực tuyến qua website của nhà trường. Tổ chức, thực hiện các chương trình, hoạt động của Liên đội, nhà trường như ủng hộ gạo, quần áo, giấy vụn, vỏ chai; tích cực đẩy mạnh phong trào “lá lành đùm lá rách” giúp đỡ học sinh và giáo viên vướng phải tình cảnh khó khăn,...; tổ chức các buổi hoạt động ngoại khóa, lao động công ích dọn dẹp vệ sinh cho trường, lớp và môi trường xung quanh,... Từ các hoạt động trên giúp các em học sinh không chỉ có trách nhiệm đối với bản thân, với việc học tập rèn luyện của chính mình mà còn có trách nhiệm đối với những người xung quanh, với môi trường và xã hội.

3.1.4. Thực hiện tốt công tác đánh giá, thi đua, kỷ luật tích cực

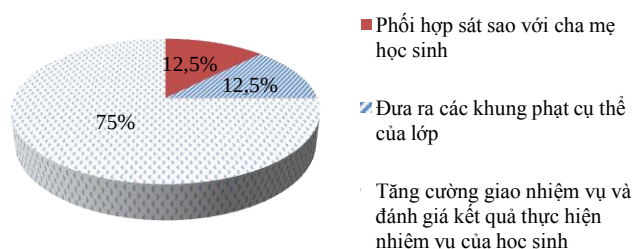
Để nâng cao hiệu quả của việc rèn luyện phẩm chất, trách nhiệm đối với học sinh thì công tác khen thưởng, động viên các cá nhân, tập thể lớp làm tốt có vai trò quan trọng. Hàng tháng, hàng kì, Liên đội tổ chức trao thưởng cho các lớp đạt nhất, nhì, ba về nề nếp để tạo động lực thi đua cho học sinh. Cuối năm học, nhà trường trao thưởng giấy khen, phần thưởng cho học sinh giỏi, tiên tiến, học sinh tích cực hăng hái trong tham gia các hoạt động văn nghệ, thể dục, thể thao đạt kết quả cao; trao học bổng cho các học sinh có thành tích học tập xuất sắc, có hoạt động phong trào và hoạt động Đội hăng hái, tích cực. Việc tuyên dương, khen thưởng giúp khích lệ tinh thần các em cố gắng, phấn đấu hơn nữa, đồng thời là tấm gương sáng cho học sinh khác noi theo.

Để công tác thi đua, khen thưởng đảm bảo công bằng, đúng người, đúng việc Nhà trường cần thực hiện tốt công tác đánh giá học sinh. Trong tình hình dịch Covid-19, học sinh học online thường xuyên, Nhà trường cần tăng cường các biện pháp giám sát, kiểm tra việc thực hiện nghiêm các quy định của Nhà trường, đặc biệt là ý thức trách nhiệm của các em học sinh trong quá trình học, thi trực tuyến. Các quy định đánh giá học sinh cũng cần bổ sung các tiêu chí đánh giá học sinh phù hợp với việc học trực tuyến.

3.2. Về phía giáo viên chủ nhiệm

Cần tăng cường phối hợp giữa giáo viên chủ nhiệm và cha mẹ học sinh trong việc trao đổi, nắm bắt tình hình rèn luyện của con ở trường và ở nhà để có biện pháp giáo dục kịp thời, phù hợp.

Giáo viên chủ nhiệm lớp 6 cần hết sức kiên trì và chú trọng hướng dẫn, giúp đỡ học sinh rất tỉ mỉ, cẩn thận ở từng biểu hiện nhỏ nhất trong học tập và rèn luyện.

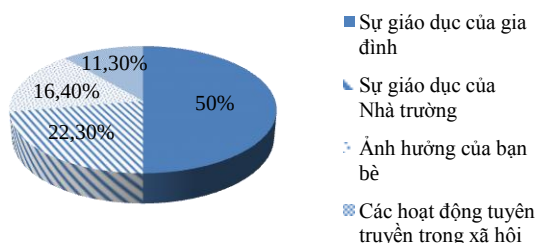
Hình 6. Đánh giá của Giáo viên chủ nhiệm về Biện pháp quan trọng nhất để giáo dục phẩm chất trách nhiệm cho học sinh lớp 6

Theo kết quả khảo sát đối với giáo viên chủ nhiệm (Hình 6), 75% giáo viên cho rằng tăng cường giao nhiệm vụ và đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ của học sinh là biện pháp quan trọng nhất để giáo dục phẩm chất trách nhiệm. Chính vì thế, rất cần tinh thần làm việc mẫn cán, kiên nhẫn, nhiệt tình của mỗi giáo viên chủ nhiệm lớp.

3.3. Về phía cha mẹ học sinh

Ở lớp 6, các em học sinh đang bước vào giai đoạn thay đổi về tâm sinh lí đồng thời thay đổi về môi trường học tập. Đây chính là một bước ngoặt quan trọng và đặc biệt cần có sự đồng hành, thấu hiểu, chia sẻ, định hướng, giáo dục từ các bậc phụ huynh, trở thành hậu phương vững chắc để con có thể phát huy tinh thần học tập, đạo đức nói chung và tính trách nhiệm nói riêng.

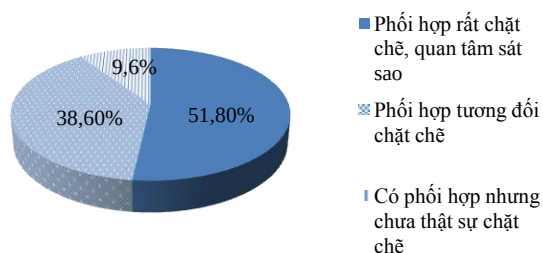
Kết quả khảo sát đối với cha mẹ học sinh (Hình 7) cũng cho thấy yếu tố tác động lớn nhất đến việc rèn luyện phẩm chất trách nhiệm đối với học sinh là sự giáo dục của gia đình.

Hình 7. *Đánh giá của Cha mẹ học sinh về yếu tố tác động lớn nhất đến việc hình thành, phát triển phẩm chất trách nhiệm ở trẻ em*

Vì vậy, cha mẹ học sinh cần tích cực phối hợp với nhà trường, đặc biệt là giáo viên chủ nhiệm trong việc giáo dục phẩm chất trách nhiệm cho con bằng nhiều hoạt động tại gia đình như giao việc nhà phù hợp với sức lực của con, tránh việc nuông chiều con quá mức, tạo điều kiện cho con phát huy tinh thần trách nhiệm (Hình 8); giữ liên lạc thường xuyên, liên tục cập nhật tình hình học tập và rèn luyện của con em với giáo viên qua nhiều hình thức như sử dụng mạng xã hội, Zalo, Facebook,...

Chỉ có 51,8% cha mẹ học sinh cho rằng giữa nhà trường và gia đình có sự phối hợp chặt chẽ, sát sao. Như vậy, rất cần tăng cường sự quan tâm và sự chủ động hợp tác của các bậc cha mẹ học sinh và giáo viên chủ nhiệm.

Hình 8. *Đánh giá của Cha mẹ học sinh về mức độ phối hợp giữa gia đình và nhà trường trong việc giáo dục ý thức trách nhiệm của học sinh*

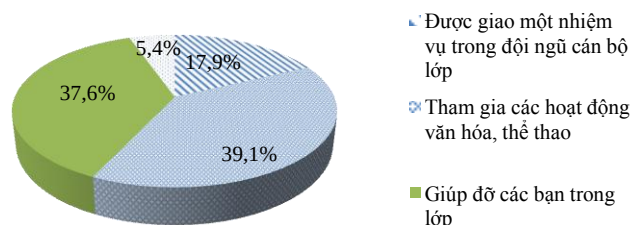
Trong giai đoạn dịch Covid -19 hiện nay, cha mẹ cần quan tâm hơn nữa đến các em học sinh, chuẩn bị đầy đủ các dụng cụ học trực tuyến đồng thời tăng cường sự giám sát việc thực thi các quy định về học trực tuyến của các con.

3.4. Về phía học sinh

Đối với học sinh lớp 6, khi bước chân vào môi trường THCS sẽ có nhiều khó khăn, bỡ ngỡ. Do vậy, với mỗi các em không tự có trách nhiệm với bản thân hiệu quả học tập không đạt chất lượng. Để đạt được kết quả cao, các em học sinh cần:

Thứ nhất, tăng cường ý thức tự giáo dục, tự rèn luyện trong mọi hoạt động qua những hành động, việc làm nhỏ nhất. Học sinh cần tự giác chuẩn bị bài tập đầy đủ trước khi đến lớp, tích cực hăng hái trong giờ học; chủ động tìm tòi những cái mới, những kiến thức lành mạnh; chấp hành nghiêm túc nội quy nhà trường và luật pháp của nhà nước. Ngoài việc chủ động trong môi trường giáo dục, chủ động trong cuộc sống hằng ngày cũng là cách để tôi luyện bản thân. Không phụ thuộc vào bố mẹ; tự giác giúp đỡ gia đình và tự chăm sóc cho bản thân cũng như những người xung quanh.

Thứ hai, song song cùng trách nhiệm với bản thân là sống có trách nhiệm với những người xung quanh, đó là: tích cực giúp đỡ bạn bè và mọi người xung quanh từ những việc nhỏ, tham gia các hoạt động tập thể trên tinh thần tự nguyện. Qua thống kê, 39,1% các em học sinh mong muốn tham gia các hoạt động văn hóa, thể thao để tăng cường phẩm chất trách nhiệm, 37,6% học sinh mong muốn giúp đỡ các bạn trong lớp, có thể thấy rằng, tinh thần trách nhiệm vẫn đang được hình thành qua các hoạt động trong cuộc sống (Hình 9).

Hình 9. Ý kiến của học sinh về nguyện vọng thực hiện để tăng cường phẩm chất trách nhiệm của bản thân

Trên đây là một số biện pháp định hướng rèn luyện ý thức trách nhiệm đối với học sinh lớp 6 trường THCS Chu Văn An nhằm hình thành và phát triển bền vững phẩm chất trách nhiệm cho học sinh trường THCS Chu Văn An.

4. Kết luận

Triển khai chủ trương của Tỉnh ủy tỉnh Thái Nguyên về việc thực hiện công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và văn hóa ứng xử trong các cơ sở giáo dục giai đoạn 2021-2025, trường THCS Chu Văn An đã triển khai nhiều biện pháp thiết thực, hiệu quả và đạt được nhiều kết quả đáng ghi nhận. Trường đã trở thành một trong những lá cờ đầu về việc đào tạo văn, thể, mỹ cho học sinh của Nhà trường.

Trên cơ sở khảo sát, đánh giá thực trạng, phân tích nguyên nhân, bài viết đã đề ra các biện pháp nhằm tăng cường hơn nữa ý thức trách nhiệm của các em học sinh bằng cách phối hợp đồng bộ, chặt chẽ giữa nhà trường, giáo viên chủ nhiệm, cha mẹ học sinh và bản thân các em học sinh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO/ REFERENCES

- [1] H. H. Le and N. M. T. Tran, "The current management of moral education for high school students in Thuan An City, Binh Duong Province," *Industry and trade Magazine*, no. 16, July 2021. [Online]. Available: <https://tapchicongthuong.vn/bai-viet/thuc-trang-ve-viec-quan-ly-giao-duc-dao-duc-cho-hoc-sinh-o-mot-so-truong-trung-hoc-co-so-tren-dia-ban-thanh-pho-thuan-an-tinh-binh-duong-83095.htm>. [Accessed Nov. 30, 2021].
- [2] T. H. V. Nguyen, "A reality of the management of activities of educating ethics to students at secondary schools in Thai Binh City, Thai Binh province," *Journal of Education*, pp. 44-48, June 2018. [Online]. Available: <https://tapchigiaoduc.moet.gov.vn/vi/magazine/so-dac-biet-thang-6-339/9-thuc-trang-quan-li-hoat-dong-giao-duc-dao-duc-cho-hoc-sinh-trung-hoc-co-so-tren-dia-ban-thanh-pho-thai-binh-tinh-thai-binh-6092.html>. [Accessed Nov. 30, 2021].
- [3] D. M. Phung and V. Tam, "A reality and measures of management of educating ethics to students in secondary schools in Tay Son district, Binh Dinh province," *Journal of Education*, no. 478, pp. 55-59, May 2020. [Online]. Available: <https://tapchigiaoduc.moet.gov.vn/vi/magazine/478-ki-ii-thang-5/12-thuc-trang-va-bien-phap-quan-li-cong-tac-giao-duc-dao-duc-cho-hoc-sinh-cac-truong-trung-hoc-co-so-huyen-tay-son-tinh-binh-dinh-7541.html>. [Accessed Nov. 30, 2021].
- [4] T. M. N. Hoang, "A reality of educating ethics in secondary schools in Vietnam today," *Journal of Education*, no. 474, pp. 12-15, March 2020. [Online]. Available: <https://tapchigiaoduc.moet.gov.vn/vi/magazine/474-ki-ii-thang-3/3-giao-duc-gia-tri-dao-duc-trong-cac-truong-pho-thong-o-nuoc-ta-hien-nay-7294.html>. [Accessed Nov. 30, 2021].

-
- [5] T. L. Le, "Students ethics: reality, causes and solutions," *Journal of Education and Society*, January 2019. [Online]. Available: <http://giaoducvaxahoi.vn/en/giao-duc-dao-tao/d-o-d-c-h-c-sinh-th-c-tr-ng-nghuyen-nhan-va-gi-i-phap.html>. [Accessed Nov. 30, 2021].
- [6] T. N. H. Lu, "Family roles and measures in educating ethics to students," *Journal of Education*, no. 475, pp. 49-53, January – April 2020. [Online]. Available: <https://tapchigiaoduc.moet.gov.vn/vi/magazine/475-ki-i-thang-4/10-vai-tro-va-mot-so-bien-phap-cua-gia-dinh-trong-giao-duc-dao-duc-cho-hoc-sinh-7316.html>. [Accessed Nov. 30, 2021].
- [7] T. H. Vu, "Assessing the reality of educating mercy to students at Nguyen Tat Thanh secondary and high school in Hanoi through humanitarian activities," *Journal of Education*, pp. 287-292, May 2018. [Online]. Available: <https://tapchigiaoduc.moet.gov.vn/vi/magazine/download/?download=1&catid=338&id=6081>. [Accessed Nov. 30, 2021].
- [8] T. X. Dinh, "Aristot's point of view on education," *Journal of Education*, pp. 57-61, April 2020. [Online]. Available: <https://tapchigiaoduc.moet.gov.vn/vi/magazine/download/?download=1&catid=420&id=7345>. [Accessed Nov.30, 2021].